ANALİTİK PUANLAMA ANAHTARI

5 soru · Toplam 100 puan

Her ölçüt bağımsız puanlanır. Yanlış, ilgisiz veya boş kanıt 0 puandır. Eşdeğer doğru ifadeler ve yöntemler kabul edilir. Bir işlem hatası, sonraki doğru yöntem için yeniden cezalandırılmaz.

Öğrenme çıktısı / kaynak grubu	Soru sayısı
12.1.1. Doğa olaylarının ekstrem durumlarını ve etkilerini açıklar.	1
12.1.2. Doğal sistemlerdeki değişimlerle ilgili geleceğe yönelik çıkarımlarda bulunur.	1
12.2.1.Bir bölgedeki baskın ekonomik faaliyet türünü sosyal ve kültürel hayata etkileri açısından analiz eder.	1
12.2.2. Şehirleşme, göç ve sanayileşme ilişkisini toplumsal etkileri açısından yorumlar.	1
12.2.3. Nüfus, yerleşme ve ekonomik faaliyetlerde gelecekte olabilecek değişimlerle ilgili çıkarımlarda bulunur.	1

1. Ekstrem yağışı tanıma · 18 puan

Yerel uzun yıllar örüntüsünün çok dışındaki yağış ekstremdir. Kısa süreli yoğun yağış yüzey akışını artırabilir; geçirimsiz yüzeyler suyun sızmasını azaltarak kent taşkını/ulaşım aksamalarını büyütebilir.

6 puan · Ekstrem niteliği yerel uzun yıllar değerlerinden büyük sapmayla açıklar.

Bu tek kanıt doğru ve anlamı açık ise tam; yanlış, ilişkisiz veya boş ise 0. Eşdeğer doğru ifade kabul edilir.

6 puan · Yoğun yağışın yüzey akışı/taşkın etkisini açıklar.

Bu tek kanıt doğru ve anlamı açık ise tam; yanlış, ilişkisiz veya boş ise 0. Eşdeğer doğru ifade kabul edilir.

6 puan · Geçirimsiz yüzeylerin yerleşme ve ulaşım üzerindeki zararı artırabileceğini ilişkilendirir.

Bu tek kanıt doğru ve anlamı açık ise tam; yanlış, ilişkisiz veya boş ise 0. Eşdeğer doğru ifade kabul edilir.

Kabul edilen yanıtlar: Bilimsel anlamı koruyan eşdeğer ifadeler ve geçerli farklı çözüm yolları kabul edilir.

Yaygın hata: Her yerde aynı yağış miktarını aynı derecede ekstrem saymak.

2. Eğilimden geleceğe koşullu çıkarım · 18 puan

Karın daha erken erimesi yaz dönemine kalan suyu azaltabilir ve depolama/dağıtım gereksinimini artırabilir. Sonuç yağış toplamına, tüketim/çekim miktarına ve depolamaya da bağlıdır; eğilim koşullu çıkarımdır.

6 puan · Erken erimeyi yazın kullanılabilir suyun azalması olasılığıyla ilişkilendirir.

Bu tek kanıt doğru ve anlamı açık ise tam; yanlış, ilişkisiz veya boş ise 0. Eşdeğer doğru ifade kabul edilir.

6 puan · Su yönetiminde depolama/talep yönetimi gereksinimi önerir.

Bu tek kanıt doğru ve anlamı açık ise tam; yanlış, ilişkisiz veya boş ise 0. Eşdeğer doğru ifade kabul edilir.

6 puan · Yağış ve tüketim gibi iki ek veri belirterek kesinlik iddiasını sınırlar.

Yağış ve tüketim gibi iki farklı ek veri için ölçüt puanının dörtte biri verilir; bu veriler nedeniyle sonucun koşullu olduğunu açıklamak kalan yarı puandır.

Kabul edilen yanıtlar: Bilimsel anlamı koruyan eşdeğer ifadeler ve geçerli farklı çözüm yolları kabul edilir.

Yaygın hata: Yanıtı verilen kanıttan daha geniş bir kesinliğe genellemek.

3. Ekonomik faaliyetin sosyal etkisi · 18 puan

Mevsimlik turizm yazın istihdam/göç ve konut talebini artırabilir; kışın gelir/iş sürekliliğini azaltabilir. Festival turizmi desteklerken ziyaretçi talebi festivalin sunumunu ve yerel kültürel üretimi etkileyebilir.

6 puan · Yazın istihdam/göç/konut talebi etkisini açıklar.

Bu tek kanıt doğru ve anlamı açık ise tam; yanlış, ilişkisiz veya boş ise 0. Eşdeğer doğru ifade kabul edilir.

6 puan · Kışın iş veya gelir sürekliliği sorununu açıklar.

Bu tek kanıt doğru ve anlamı açık ise tam; yanlış, ilişkisiz veya boş ise 0. Eşdeğer doğru ifade kabul edilir.

6 puan · Kültürün turizmi ve turizmin kültürel sunumu etkilediği karşılıklı ilişki kurar.

Bu tek kanıt doğru ve anlamı açık ise tam; yanlış, ilişkisiz veya boş ise 0. Eşdeğer doğru ifade kabul edilir.

Kabul edilen yanıtlar: Bilimsel anlamı koruyan eşdeğer ifadeler ve geçerli farklı çözüm yolları kabul edilir.

Yaygın hata: Turizmin bütün kültürel sonuçlarını zorunlu olumlu veya olumsuz saymak.

4. Sanayi, göç ve kentleşme · 24 puan

Sanayi iş olanağı→işgücü göçü→kentsel nüfus ve hizmet talebi artışı zinciri kurulabilir. İstihdam fırsattır; konut, okul ve ulaşım kapasitesi yetersizliği sorun olabilir.

6 puan · Sanayi istihdamını göç çekimiyle ilişkilendirir.

Bu tek kanıt doğru ve anlamı açık ise tam; yanlış, ilişkisiz veya boş ise 0. Eşdeğer doğru ifade kabul edilir.

6 puan · Göçü kentsel nüfus ve hizmet talebi artışıyla bağlar.

Bu tek kanıt doğru ve anlamı açık ise tam; yanlış, ilişkisiz veya boş ise 0. Eşdeğer doğru ifade kabul edilir.

6 puan · İstihdam/gelir gibi toplumsal fırsat verir.

Bu tek kanıt doğru ve anlamı açık ise tam; yanlış, ilişkisiz veya boş ise 0. Eşdeğer doğru ifade kabul edilir.

6 puan · Konut/okul/ulaşım kapasitesi gibi somut sorun belirtir.

Bu tek kanıt doğru ve anlamı açık ise tam; yanlış, ilişkisiz veya boş ise 0. Eşdeğer doğru ifade kabul edilir.

Kabul edilen yanıtlar: Bilimsel anlamı koruyan eşdeğer ifadeler ve geçerli farklı çözüm yolları kabul edilir.

Yaygın hata: Yanıtı verilen kanıttan daha geniş bir kesinliğe genellemek.

5. Gelecekte yerleşme talebi · 22 puan

Erişilebilir konut/sağlık/ulaşım talebi artabilir; bazı işlerde merkeze günlük yolculuk azalabilir veya farklı yerleşme tercihleri oluşabilir. Eğilimlerin sürmesi varsayılır; gelecekte göç, teknoloji ve politikalar değişebileceği için kesin nüfus sayısı çıkarılamaz.

6 puan · Yaşlanmayla uyumlu somut hizmet/yerleşme talebi çıkarır.

Bu tek kanıt doğru ve anlamı açık ise tam; yanlış, ilişkisiz veya boş ise 0. Eşdeğer doğru ifade kabul edilir.

6 puan · Uzaktan çalışmayla uyumlu mekânsal değişim olasılığı verir.

Bu tek kanıt doğru ve anlamı açık ise tam; yanlış, ilişkisiz veya boş ise 0. Eşdeğer doğru ifade kabul edilir.

5 puan · Eğilimlerin süreceği varsayımını açıklar.

Bu tek kanıt doğru ve anlamı açık ise tam; yanlış, ilişkisiz veya boş ise 0. Eşdeğer doğru ifade kabul edilir.

5 puan · Göç/teknoloji/politika değişkenleri nedeniyle kesin sayı çıkarılamayacağını belirtir.

Bu tek kanıt doğru ve anlamı açık ise tam; yanlış, ilişkisiz veya boş ise 0. Eşdeğer doğru ifade kabul edilir.

Kabul edilen yanıtlar: Bilimsel anlamı koruyan eşdeğer ifadeler ve geçerli farklı çözüm yolları kabul edilir.

Yaygın hata: Yanıtı verilen kanıttan daha geniş bir kesinliğe genellemek.

Kapsam dayanağı: https://cdn.eba.gov.tr/yardimcikaynaklar/2026/09/KSDT/cografya4.xlsx · 12. Sınıf 4 Saat · Senaryo 6